

B. Volksbibliotheek.

1. Aankoop van boeken	60 00
2. Inbinden van boeken	30 00
3. Verschillige en onvoorziene uitgaven. .	10 00
	100 00

C. Bestuur.

1. Briefwisseling, enz.	10 00
2. Drukkosten.	30 00
3. Bode.	10 00
	50 00

Totaal der lasten. . . . 290 00

Goedgekeurd ter Algemeene Vergadering van 6 Juli 1884.

Bestuur der Afdeeling Assenede voor 1884-1885.

FRANS KOPS, *voorzitter*; L. VAN DER BORCHT en J. RINGOOT, *ondervoorsitters*; D. DE RUDDER, *secretaris-schatmeester*; ROM. DE RUCKE, *boekbewaarder*; E. JANSSENS, E. DE VRIENDT, L. F. WILLEMS en H. FACHÉ, *leden*.

Verslag van het Bestuur der Afdeeling Brugge.

(JULI 1883 — JULI 1884).

I. — Leden en Bestuur.

Het getal der leden onzer Afdeeling is dit jaar merkelyk verminderd, zonder dat het ons mogelijk zij de oorzaak daarvan te ontdekken. Verleden jaar telden wij 323 leden; heden moeten wij sluiten met 273. Evenals de vorige jaren hebben wij vele namen moeten schrappen uit oorzaak van overlijden of verandering van verblijfplaats en enkel een

tiental nieuwe leden zijn ons bijgekomen. Het is te hopen dat dit jaar die vermindering door een groot getal nieuwe bijtredingen zal vergoed worden, en iedere wakkere Willems-Fondser het zijne zal bijdragen om zooveel mogelijk nieuwe leden aan te winnen.

In den loop van het jaar heeft het Bestuur geene belangrijke veranderingen ondergaan. De Heer A. Thooris heeft den Heer Van den Bossche, ontslaggever, vervangen, en is door het Bestuur met de bediening van 2^e schrijver gelast geworden. De Heer Raim. Seresia is ontslaggever, evenals de Heer De Blandere.

II. — Gewone werkzaamheden. Concert-voordrachten.

Buitengewone omstandigheden hebben ons belet onze leden meer dan drie concert-voordrachten aan te bieden. Een tal feestelijkheden en het vroege aanbreken der lente hebben ons de gelegenheid niet gelaten ons vierde en vijfde feest te houden.

Ziehier de namen der sprekers, zangers en zangeressen :

4 November 1883. Voordracht : De taalwet van 1883,
door den Heer J. SABBE.

Zangeres : Mej. FLORA BAECK (Antwerpen).

2 December 1883. Voordracht : Savonarola. Een voorlichter der Hervorming, door den Heer
A. VERMAST.

Zangeres : Mej. ENGERINGH (Antwerpen).

Zanger : de Heer VAN ACKER (Brugge).

20 Januari 1884. Voordracht : De plichten der mannen,
door den Heer F. DE VEEN.

Zangeres : Mej. EL. MICHAUX (Antwerpen).

Zanger : de Heer I. MESTDAGH (Gent).

Deze dames en heeren betuigen wij hier onzen harte-
lijken dank voor hunne welwillende medewerking. Tevens

sturen wij dezelfde dankbetuigingen aan de heeren toonkundigen, die ook het hunne hebben bijgedragen om onze feesten op te luisteren, namelijk de Heeren QUEECKERS, DE POST, DUPONT, en vooral de Heeren J. GOETINCK, VAN DER SCHAECHEN en DANEELS, die ons eerste concert op 4 November 1883 tot eene ware muzikale plechtigheid maakten.

Wekelijksche bijeenkomsten.

Wij zijn gelukkig, op dit punt van ons programma, de vervulling der beloften van verleden jaar te kunnen besta-
tigen. Onze zaterdagsche vergaderingen hebben dit jaar bijzonder veel bijval genoten, en nog nooit is het ons gegeven geweest eene zoo lange lijst sprekers te mogen opnoemen.

De Heeren : J. SABBE : *Aardrijkskunde der talen.* 30 Jan

A. VERMAST : *Savonarola.*

A. THOORIS : *Scheidsrecht op internationaal gebied.*

A. VAN DER CRUYSSSEN : *Hendrik Conscience.*

P. BRASSEUR : *Staartsterren.*

J. MAC LEOD : *Vorming der wereld.*

F. VAN KEIRSBILCK : *Het kiesexamen.*

C. DE BRUYNE : *Marnix van St-Aldegonde.*

H. DE WILDE : *Ferdinand de Lesseps.*

Dr. AM. DE VOS : *In de natuur* (voorzitting).

DE SORGHIER : *De Iersche quaestie.*

A. THOORIS : *Het verplichtend onderwijs.*

SQUÉLARD : *Over het onderwijs der geschieden-*
denis.

WAUTERS : *De opvoeding in de kunst.*

SELIGMANN : *Over de natuurkunde.*

Het welgelukken onzer zaterdagsche vergaderingen is ook grootendeels toe te schrijven aan het wel verzorgen van het muzikale gedeelte. Dank zij den ijver van den Heer LEO LESCHAUWAET, en de bereidwilligheid der HH. DE POST, HARDY en CAILLIOUW, werd in iedere zitting een quatuor of een trio der beroemdste meesters of eenig ander muzikaal gewrocht opgevoerd. Dezen heeren onzen hartelijken dank.

Wij wakkeren ook alle leden aan om onze wekelijksche zittingen zooveel mogelijk bij te wonen, opdat tusschen al de leden eene soort van verstandhouding en verbroedering geboren worde, en elkeen het zijne bijbrengt tot onderling onderricht en volmaking.

Boekerij.

Het Bestuur heeft de onmogelijkheid ingezien onze boekerij op eenen grooten voet in te richten, omdat vooreerst onze geldmiddelen ontoereikend zijn en wij moeilijk eenen persoon kunnen vinden, die zich uitsluitend daarmede kunne gelasten. Wij zijn dus in onderhandeling getreden met de Maatschappij *De Vrienden des Vooruitgangs* alsook met het *Van Gheluwe's-Genootschap* en den *Vramboutskring* om te zamen de inrichting eener algemeene volksbibliotheek met leeskabinet te beproeven. Nu werken alle vier de genootschappen afzonderlijk en die verdeeling van krachten brengt veel verzwakking teweeg.

Wij zijn overtuigd dat, dank aan de samenwerking der vier genootschappen, iets degelijks zal tot stand gebracht worden, en alzoo, zonder veel moeite en kosten, nog een belangrijk punt van ons programma zal vervuld zijn.

III. — Buitengewone Werkzaamheden.

A. LEERGANGEN. — Evenals de vorige jaren zijn ook in het begin van den verleden winter openbare en kosteloze leergangen geopend van Nederlandsche, Duitsche en

Engelsche talen. Niettegenstaande de daaraan gegeven ruchtbaarheid, zoo door bijzondere omzendbrieven als bij middel der dagbladen, is de moeite van het Bestuur en van de leeraars weinig beloond geworden. De Heer DISPERSIJN, leeraar bij de middelbare school, die zich met het Engelsch gelastte, heeft, na twee maanden zijnen leergang moeten opgeven, omdat deze enkel door drie leerlingen gevolgd werd. Met den leergang van Duitsch is het niet beter vergaan; enkel twee leerlingen hebben zich laten inschrijven.

Wat ons het meest ontmoedigt, is dat ook de leergang van Nederlandsch zoo weinig bijval genoten heeft. De schrijver van het Willems-Fonds had zich met den leergang gelast en heeft hem opengehouden tot in Februari, al waren zijne lessen enkel door twee, nu en dan door drie leerlingen gevolgd.

Wij kunnen maar niet begrijpen waaraan dit moet toegeschreven worden. Doch dit zal ons den moed niet ontnemen: met het begin van den toekomenden winter zullen de leergangen opnieuw ingericht worden en de meest mogelijke ruchtbaarheid zal er aan worden gegeven.

Wij koesteren de hoop dat ditmaal het getal leerlingen zal grooter zijn, en de leeraars, door het regelmatig volgen der lessen, voor hunne moeite zullen beloond worden.

B. BREIDEL-COMMISSIE. — BRUGGE-ZEEHAVEN. — BRUGGE-NURENBERG. — Ons Willems-Fonds heeft nog altijd zijne vertegenwoordigers in deze drie commissiën, die zich de verheerlijking onzer gemeentehelden en de herleving onzer stad ten doel gesteld hebben.

Alhoewel het Comité Brugge-Nurenberg, dank aan de usschenkomst van eenige kwaadwillende persoonlijkheden, tot nu toe tot het samenstellen van een algemeen comité niet heeft kunnen geraken, zet het toch zijne werkingen ijverig voort. De plechtige ontvangst der leden der Duitsche Hansevaart en de ijverige propaganda voor Brugge, in de

buitenlandsche bladen gevoerd, zijn een voldoende bewijs van de werkdadigheid van het Comité.

C. XIXe NEDERLANDSCH TAAL- EN LETTERKUNDIG CONGRES.

— Zoohaast het Bestendig Comité der Nederlandsche Congressen besloten had dat dit jaar het congres te Brugge zou gehouden worden, werd onmiddellijk de hand aan het werk gelegd, opdat het waardiglijk aan het prachtige feest van 1862 zou beantwoorden. Het Bureel der Regelingscommissie telt verscheidene leden van ons Bestuur, namelijk de Heeren J. Sabbe, Emiel Moles le Bailly-de Serret, L. Van Gheluwe, De Meyer, Aug. Van der Meersch en A. Thooris. Deze laatste zetelt daar als bijzondere afgevaardigde van het Willems-Fonds. Op het Congres zelf zal het Willems-Fonds door drie leden vertegenwoordigd zijn en in alle plechtigheden en optochten deelnemen.

D. GROOT NATIONAAL FESTIVAL. — Gaarne hadden wij te Brugge het groot nationaal festival met het Congres zien samenvallen, en de omstandigheden gaven ons recht tot het koesteren dier hoop. Wanneer ons het gerucht ter oore kwam dat de Heer Minister van Binnenlandsche Zaken niet geneigd was ons het festival toe te staan, heeft het Bestuur van het Willems-Fonds een algemeen petitionnement doen ontstaan zoowel naar den Heer Minister zelven als naar de Kamer der Volksvertegenwoordigers. De Heer Minister was niet over te halen en ook de Kamer heeft op onze talrijke verzoekschriften geene acht gegeven, zoowel bij de eerste als bij de tweede stemming der begrooting. Ons bleef eene laatste hoop: de Senaat kon zelf de herinschrijving van het geschrapte crediet stemmen. Geene moeite werd gespaard, en, tijdens de bespreking der begrooting, lagen op het bureel minstens vijftig verzoekschriften, om den Senaat te smeecken de nationale festivals te behouden en deze plechtigheid met het XIXe Nederlandsch Congres te laten samenvallen.

Eindelijk is ons daar eene kleine uitlegging gegeven, die de onbegrijpelijke houding van het Staatsbestuur tegenover de Vlaamsche muziek en de stad Brugge moest verklaren. Die uitlegging was zeer weinig bevredigend, wij zouden haast zeggen weinig ernstig in de oogen van allen, die zich met Vlaamsche Kunst en Vlaamsche Beweging bezig houden. Doch de Senaat heeft die aanvaard en de afschaffing der festivals gestemd.

Alzoo zijn wij genoodzaakt op eigen kosten een muzikaal feest voor het Congres in te richten. Wij zijn gelukkig te mogen mededeelen, dat dit concert belooft prachtig te zijn en een beslissend antwoord op de zoo weinig Vlaamschgezinde rede van den Heer Minister.

E. BEGRAVING VAN H. CONSCIENCE. — Het is ons onmogelijk geweest ons Bestuur te laten vertegenwoordigen bij de teraardebestelling der stoffelijke overblijfsels van den grooten Conscience in Brussel. Maar bij het overbrengen naar Antwerpen en de plechtige begraiving aldaar, was het Brugsche Willems-Fonds vertegenwoordigd door de Heeren J. Sabbe, L. Van Gheluwe en A. Vermast, die eene kroon op het graf neergelegd hebben.

Op verzoek van het inrichtings-comiteit tot het inzamelen der bijdragen voor een praalgraf, heeft het Willems-Fonds ook beproefd hier een plaatselijk comiteit tot stand te brengen. Maar de kwade wil onzer politieke tegenstrevers en de onverschilligheid van eenige genootschappen hebben ons doen mislukken. Wij zijn gedwongen geweest afzonderlijke lijsten rond te sturen, die, ongelukkiglijk, niet veel opgebracht hebben.

F. TRANSVALER GEZANTSHIP. — Bij de ontvangst der afgevaardigden onzer Nederduitsche broeders van Zuid-Afrika heeft de Heer J. Sabbe het Willems-Fonds vertegenwoordigd, te zamen met de Heeren Fr. Retsin en L. Hinderyckx.

Rekening over het dienstjaar 1884-1885.

MIDDELEN.

<i>Gewone middelen.</i>	Fr. C.
Aandeel in de bijdragen der leden	754 00
<i>Buitengewone middelen.</i>	
1. Buitengewone toelage van het Algemeen Bestuur voor de volksbibliotheek	75 00
2. Buitengewone toelage van het Algemeen Bestuur voor de openbare leergangen	200 00
3. Buitengewone toelage van het Algemeen Bestuur voor de andere werkzaamheden der Afdeeling . .	100 00
4. Opbrengst der omhalingen in de concert-voordrachten, enz.	14 50
Verschillige ontvangsten	113 16
Totaal der middelen.	1,256 66

LASTEN.

A. Voordrachten en wekelijksche vergaderingen.	580 41
B. Volksbibliotheek.	142 70
C. Bestuur.	Fr. C.
1. Briefwisseling, enz.	58 65
2. Drukkosten.	109 00
3. Bode.	150 00
4. Verschillige en onvoorziene uitgaven . .	109 00
	426 65
D. 1. Te kort van het vorige dienstjaar. . .	92 97
2. Afkorting op de schuld.	100 00
	192 9
Totaal der lasten.	1,342 73

OVERZICHT.

Uitgaven	fr. 1 342 73
Ontvangsten	„ 1,256 66
Schijnbaar te kort op 30 Juni 1884. fr.	86 07
Nog te betalen aan het Algemeen Bestuur van de bijdragen van 1880	„ 224 88
Wezenlijk te kort	fr. 310 95

Zooals uit het overzicht van onzen geldelijken toestand blijkt, bevindt onze kas zich in tamelijk goede omstandigheden. Het verschrikkelijke te kort, dat over eenige jaren het bestaan van ons Willems-Fonds in gevaar bracht, is bijna geheel verdwenen, dank aan een aantal besparingen, die wij hebben kunnen invoeren. Nu blijft nog enkel eene schuld van ongeveer 200 franken bij het Algemeen Bestuur.

Toch is in het herinrichten onzer financiën het laatste woord niet gezegd. Ons dunkt dat nog vele besparingen kunnen beproefd worden en de inkomsten der Afdeeling ook nog kunnen vermeerderen. Daartoe zal voor het volgende jaar de bediening van schatmeester voorloopig van die van schrijver afgescheiden worden, opdat de heer schatmeester beter den toestand kunne bestudeeren en er de gewenschte verbeteringen aan brengen.

Deze zuiver bestuurlijke maatregel is niet zonder belang voor den voorspoed der Afdeeling. Immers onze werkzaamheden nemen gedurig meer uitbreiding en bijgevolg nemen ook onze lasten jaarlijks toe. Er dient dus een middel gezocht om onze inkomsten te doen stijgen in evenredigheid met onze lasten. Anders zouden wij een of meer deelen van ons programma moeten laten vallen, en zou het Willems-Fonds van Brugge eenen gewissen ondergang te gemoet gaan.

Dat juist maakt de taak van het Bestuur zoo zwaar. Stilstaan is voor ons onmogelijk, *Immer vooruit!* moet onze leus zijn. Alleen dan kan het voorname doel onzer Afdeeling bereikt worden, namelijk in zich alles op te nemen wat zich te Brugge met kunst, letterkunde en volksontvoogding bezighoudt om dit alles te geleiden tot wat de geheele Vlaamsche Beweging beoogt: het vormen van een vrijzinnig en gelukkig Vlaamsch volk.

De 1^e Schrijver,

A. VERMAST.

De Voorzitter,

EN. MOLES LE BAILLY-DE SERRET.

Bestuur der Afdeeling Brugge voor 1884-1885 (1).

EMIEL MOLES LE BAILLY-DE SERRET, *voorzitter*, Garenmarkt; A. THOORIS, *secretaris*, Nieuwe Gentweg; A. VERMAST, *schatmeester*; JULIUS SABBE, *afgevaardigde tot de voordrachten*; AUG. VAN DER MEERSCH, LEO VAN GHELUWE, A. C. VAN DER CRUYSSSEN, K. DE FLOU, IR. VAN DER GHINST, L. DE PAEPE en L. D^r DE MEYER, *HINDERYCKX, leden*.

Verslag van het Bestuur der Afdeeling Mechelen.

(JULI 1883 — JULI 1884).

Alhoewel wij langs den eenen kant moeten betreuren, dat het getal onzer leden door afsterven, vertrek of ontslag, ook dit jaar nog verminderde, mogen wij langs den anderen kant met een zeker genoegen blikken op de werkzaamheden, welke gedurende het afgelopen bestuurjaar met ijver en moed werden hervat. Niet minder dan vijf voordrachten werden door hooggewaardeerde sprekers gehouden en door een talrijk publiek bijgewoond :

13 October. M. H. VAN DEN BOSCH. Onderwerp : *Onze nationale geschiedenis*.

18 November. M. F. VAN DER VEN. Onderwerp : *In het sweet uws aanschijns zult gij brood eten*.

(1) Wij geven hier het Bestuur op, zooals het voor het oogenblik is samengesteld, zijn mandaat verlengd zijnde tot in October 1884. Alsdan zal eene nieuwe kiezing voor het Bestuur plaats hebben.